



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3236/2020
21.01.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Гордане Комненић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ..., против тужених А.Д. „Железнице Србије“, Београд, и А.Д. за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд, ради накнаде трошкова за топли оброк и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1124/20 од 07.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 21.01.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1124/20 од 07.07.2020. године, као о изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1124/20 од 07.07.2020. године и Основног суда у Крагујевцу П1 298/19 од 29.10.2019. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 298/19 од 29.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада солидарно исплате износ од 264.109,69 динара, за период од 21.09.2014. године, до 21.09.2017. године, у појединачним месечним износима, са законском затезном од дана доспелости до исплате, као што је ближе наведено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за 2014., 2015. и 2016. годину, исплате износ од 118.905,22 динара, у појединачним месечним износима, са законском затезном од дана доспелости до исплате, као што је ближе наведено овим ставом изреке. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1124/20 од 07.07.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 298/19 од 29.10.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена, имајући у виду ревизијске наводе да је погрешном применом материјалног права одлучено о тужбеном захтеву супротно важећој судској пракси у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији.

Због тога је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности ревизије, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац код туженог А.Д. „Железнице Србије“, Београд, као послодавца, био у радном односу до 01.09.2015. године, а да је почев од наведеног датума, тужилац био у радном односу код туженог А.Д. за железнички превоз путника „Србија воз“, Београд, као (послодавца следбеника), на основу Анекса бр. 6 Уговора о раду са А.Д. за железнички превоз путника „Србија воз“, Београд, којим је предвиђено да се његова основна зарада утврђује као производ вредности једног радног часа од 66,46 динара нето, коефицијента посла 1,95 и просечног фонда часова рада од 174 часа, што месечно износи 22,549,88 динара, увећана за порезе и доприносе. Из одредбе члана 57. став 1. и 2. Колективног уговора за А.Д. „Железнице Србије“, произлази да је у вредности радног часа за обрачун и исплату зарада, садржана и накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора и да је опредељење учесника у закључењу колективног уговора, да се право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора обрачунава и исплаћује као део основне зараде, тј. да се не исказује посебно. Обрачуном, односно исплатом основне зараде у складу са колективним уговором, сматра се да је послодавац испунио обавезу према запосленом, односно обрачунао и исплатио накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. У обрачуну зараде тужиоца, висина утужених накнада није исказана у номиналном износу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама, са образложењем да висина спорних трошкова није номинално изражена, али да то не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, с обзиром да је слободном вољом учесника колективног преговарања, уговорено да наведене накнаде представљају саставни део основне зараде запослених. Нижестепени судови су закључили да спорно право запослених, није било утврђено на неповољнији начин општим актима туженог, у односу на начин прописан одредбом члана 118. Закона о раду.

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама о раду („Сл.гласник РС“, бр. 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Сл.гласник РС“, бр. 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61, а одређена је вредност радног часа за обрачун и исплату зараду за јануар-јуни 2006. године у висини 53,50 динара, а за период јули-децембар 2006. године 56,00 динара. Чланом 5. ставом 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром да исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године, запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнаде предвиђених Општим Колективним уговором. При том, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

У конкретном случају, тужени у току поступка нису доставили суду, одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку у циљу израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку нису ни донели. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада.

Не може се прихватити закључак да су запосленима, па и тужиоцу ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и трошкове за исхрану у току рада номинално исказали у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду.

На основу изнетог могло би се закључити да су тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиоца.

Имајући у виду да Анекс Колективног уговора тужиоца не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора.

Тужилац је тужбени захтев поставио у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака економско финансијске струке Весне Љубичић, применом наведених параметара.

Међутим, како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање, имајући у виду примедбе из овог решења, а потом о захтеву тужиоца за накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора одлучити на правилан и законит начин.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**